

się należycie za ich prawami i o każdej ważnej
szej sprawie żydowskiej milcza, jak zaklejo. Tymczasem syonizm nakazuje żydom: otwórz
cie pysk! (dosłownie: Mäuler auf!). Krzy-
cze, krzyczę, jak najgłośniej, aż wam
nareszcie wymierzą sprawiedliwość! Innego
mówią, dr. Friedemann, twierdził, że za cgiem
ne usług, jakie żydzi oddali kulturę niemie-
ckiej, mają prawo domagać się szacunku
i wdzięczności od Niemców.

Zebranie było bardziej barwiste, niżkiedy previously. Ostatniego przyjęto 600 głosami przedwojewo 12 — rezolucją Klausnera, żądającą zwolnienia ogólnego wieca tydowskiego.

Ten zowy zupełnie ruch między żydami w Niemczech — wobec potęgi, jaką żydostwo w kraju tym zajmuje — jest objawem ważnym, który warto śledzić z uwagą.

Zjazd Towarzystw
przemysłowych okręgu inowrocławskiego.

III.

W dyskusji pierwszy zabrał głos malarz p. Jana zak. Mówiąc przypomina, że Polska dawnej miasta przemysły własne, dopóki nie upadły pod rządami sterostów. I dzisiaj by gospodarka mogła, gdyby wśród rzemieślników nie było tyle zwiadowców, brudów i lenistwa, oraz gdyby nie greszono zbytnią rozrusinością. Nieraz też dzwiad się nie można, że młodzi przemysłowieci, którzy się na obyczajnie lepiej wyuczyli swego fachu przedwojszkiem nauczyli się oszczędzać, wypiera starszych. Dalej potrzeba, abyte inteligencja popierała przemysł nasz na każdym kroku, aby popierała go osią publiczności, która właśnie pod tym względem nie jest wolna od zarzutów.

po tym względem nie jest wolna od zarzutu. Posiada pan dr. Krzymiński, powityny gromkimi oklaskami, wyrząsił nam przedrozmówką, że kwestią tę postawił na porządku obrad. Jest to bowiem kwestia nader ważna. Niestetyko u nas zajmuje się ogólnym pytaniem, czy mniejszy przemysł, rzemiosło, zdola się ostać wobec wielkich fabryk, lecz takie w Niemczech i w całym Świecie. Przywódca socjalistów niemieckich Bebel zapowiadał ów wiek Kladderadatsch — zupełną zmianę stosunków społecznych na rok 1898. Do tego roku oto miał kapitał taki daleco pochłonąć wszelkie mniejsze przedsiębiorstwa, iż zamiana obecnego społeczeństwa na socjalistycznego będzie łatwa do przeprowadzenia. To się nie stało. Minęły już od tego czasu 2 lata, a rzemiosło niestetyko nie upadło, ale nawet znów się podnosi. Biliński wykazał, że fabryki nie zdolają zupełnie ubić mniejszego przemysłu, że i dziś jeszcze przemysłowy dorabiać się mogą znacznej nawet fortuny. To powiedział moja zwiastownica o tych rzem eslinikach, którzy znają tak swój fach, iż są w jego obrębie artyściami. Dzisiaj przedostatnia ogólnie zapotrzebowanie lepszych wyrobów, smak i przyzwyczajenie wymagają piękniejszego wykonania każdego przedmiotu. Niejeden zapewne z obecnych był w Berlinie i podziwiał piękne syczorskie ozdoby w parlamencie niemieckim. To dzieło rzemieślników artystycznych, za taką robotę grubo dzisiaj płaci. Niesił w sobie przemysłowy nast taką się doskonalać w swoim fachu, aby mogli wykonywać dobrą i piękną robotę, a wiedzy nie upadna. Wykształcenie przemysłowców naszych spoczywa po orędziu w ręku publiczności naszej. Skoro ta domagała się by dzisiaj zawsze lepszej, pięknej roboty, przemysłowej zmuszeni będą kształcić się coraz bardziej, a gdy sobie przyzwyczą nałożyć wykształcenie fachowe, nie zgina.

Przez Tow. kupców pan Ozdowski: Słusznie zaznaczył prelegent pan Prezes, że małe szoszefstwo samo, ba, sami rzemieślnicy pomalują stenem swoim, uważają go za mniej dobry od innych. Skoro tylko ktemu lepiej się zacznie powodzić, zaraz wynosi się po nad innymi i pogardza własnym zasudem. Panry z stanu rzemieślniczego, gdy tylko posiadają jakiś chodowy drobny posag, zaraz patrzą wyżej i nie chcą wyjść za mąż za rzemieślników. W ten sposób rzemieślnicy nigdy się podnieść nie zdąją. Właśnie ten przemysłowiec, który się dorabia, powinien synów swych podwieścić kndów przemysłowów, powiniem odkrą wydawać za mąż za przemysłowów, aby zdobyty na przemysłe kapitał w nim jest pozostał. Łatwiej to przecie rozpoczęć nowe przedsiębiorstwo z własnym kapitałem, niż z pożyczonym. To jedno więc przemysłowy nasi zawsze mieć powinni w pamięci: Nie pogardzajcie własnym stanem.

Pan Kozłowski z Pławinka: Różnica pomiędzy rolnikiem a przemysłowcem nie jest dość znacząca. My rolnicy pracujemy na starej naszej glebie, innego nam od wieków, mamy za sobą praktykę i doświadczenie wielu pokoleń; przemysłowej sąd prawdziwie znajdują-

w położeniu dla nich zupełnie nowem, gdyż przemysł nasz jest dopiero wytworem ostatnich czasów. Nie mówiąc więc nad warztatów waszych tak dobrze, jak my znamy swoje — i stąd trudności powstają rozmaite. Wielkiego przemysłu u nas bodzi oczywiście doczekały kiedykolwiek, gdyż dziesiące nasze nie posiadały odpowiednich surowców. Przedewszystkiem atoli brakie nam ludzi fachowych. Gdybyśmy takich mieli poddostatków, dotrzymalibyśmy kroku même wszelkich trudności innym narodom. Mnie mania, jakoby u nas zawsze jeszcze nie dość rozwinięto rzemieślnika, nie podziałać. Jeżeli którykolwiek z przemysłowów nie posiada na leżytego szacunku — to zapewne sam temu winien. Gdy przemysłowy sami strzelą będą gnościel i dobrym repuzytem swego stanu, nie będą potrzebowali uskeriać się na brak szacunku ze strony innych standów. Ku temu atoli potrzeba, aby dyfuco pracowali nad sobą, aby przedewszystkiem fachowo więcej się kształcili, nie dotychczas, co to przez udział w wykładach, coż też w inny sposób. Stużnie zupełnie ostrzegam pan Prezes przed sbyt śmialemi porywami, przed rzucańskim się na przedsiębiorstwa, do których jeszcze nie dojdziemy. Stara to nasza wada, że zabieramy się częściej do wielkich rzeczy, niż do małych, że nieraz szumiale zaczynamy, a gdy minie pierwszy etap, kończymy misernie. Każdy z nas jest lwielem — ale i leniwcem. Tak byd nie powinno. Tylko powoli, systematycznie — krok za krokiem zdobywać możemy lepeza dole i to właśnie przedewszystkiem w przemyśle.

Pan Dymich: Główną przyczyną trudnego położenia przemysłu naszego jest brak kapitału. Starajmy się więc oto, aby on, który poślada jut do stolicy władomosfę, znał zdroje możliwości odpowiedni do rozpoczęcia pracy kapitału, bo bez tego i najlepsze zdolności na nie się nie skadają. Mówiącą porusza kwestią, co nie zaszczyca się, zięby Towarzystwa przemysłowego, zamiast wydawać pieniądze na fatalaski i zabawy, gromadziły kapitały ze składek i używając ich na popieranie członków taniemi pożyczkami lub też zakładanie spółek towarowej.

Pan radca Szumski z Mogilna: W wielkich i większych naszych miastach przemysłowi polskiemu stosunkowo lepiej się wieǳie, niż w mniejszych, w większych bowiem więcej jest łączności, więcej wzajemnego poparcia, więcej sposobności do kształcenia się pod każdym względem. W małych miastach nie jest położenie przemysłowów naszych jeszcze nad wyróżnienie. Nie ma tam ludzi, którzy by zajęli się mogli nimi, nie ma pracy organicznej, to jest brak wykształcenia zarówno fizycznego jak i ogólnego w stanie rzemieślniczym dotkliwie

uozuć się daje. A z brakiem wykształcenia chodzi w parze brak oszczędności. I ta onoja jest dopiero w małych miejscowościach w poczatkach, w rozwoju. Wszędzie n'emał widzi się żoje nad stan. Sprawia się mleble drogie, nie pyiąco, ozy zysk z wargentu wystarczy na lob zapłaciene? A cõi dopiero n'esczepne karciajstwo! I do piwa za nadto mamy skłonność. Inni piją więcej, to prawda, ale czy nam wolno pod tym względem ich naśladować, to wielekie pytanie. Ioni piją piwo swoje, na które znów swój zarabia, my zâ nawet właseenie piwa nie mamy, bo ta kilka browarów w naszym ręku nie zaspakaja potrzeby. Oddłomy wyciągają przyjemność do czasu, gdy będziemy mogli pić własne piwo, ale i wówczas zachowamy

po własne piwo, ale i wówczas zachowamy
miarę i rachunek. A co! dopiero mówią o kobietach!
Trafiałe zauważał pan przewodniczący
że od wychowania młodzieży dużo zależy
duszności przytoczył przykład z życia, iż żydówka
ka nawet w kolei, w podróży mówi z dziedzicem
o interesach i ucozy ich prawidłowi handlu. U nas
o tem ani mowy nie ma. Nasze panie gotowe
poświęcić 5 godzin dnia i nocy wyszukanie ka-
puza — ale na wychowanie dzieci tyle czasu
nie mają. Jeżeli nam braknie kapitałów, to je-
zbieramy, gdy je ucelujemy — będzie je milieli.
Wtedy też i przemyśl będzie się rozwijał.

Pan Kornasewski ze Strzelna: Wolaność procederowa i brak wykształcenia — główne klęski, ciążące na przemyśle naszym. Wiadne ta okoliczność, że wskutek wolności procederowej każdy chwyta się moze remisjonizem i daje też niepowołanych wdsiela się do stanu tego, sprawia, że mnogi się fuzerka i osiąga się poziom i godność stanu remisjonistycznego. O aristycytycznych wymaganiach w małych miastach nie ma jeszcze mowy, potrzeba stoli roboty, chociaż grubszej, byle o dobry i sumienność. Sami też przemysłowej pryncypialnie winni, dzisiaj trudno o dobrego ośladnika, gdyż za małe poświęcają uwagę wychowaniu młodego pokolenia. Zapomina się o tem, że uczeń i ośladnik to przecież takie przyszły majster, przyszły kolega. Majster oto jest i powinien być najlepszym nauczycielem młodzieży, a powinien za-

sząd od gruntu, od podstawy. Gdy ten obowiązek spełniąć będziemy uczołów, nie będzie już żerów i szacunk sam się znajdzie. Kapitał przemysłowa nie zebawi, gdy nie będzie miał nim obracać. Więc warte punktu alność i uczciwość w robotach. Dobra rynoma i zaufanie nie spadną na żadnego rzemieślnika z nieba, te dopiero uczołów praca i godne zachowanie zdobędzie sobie trzeba. I tym powarzyskie rzemieślników wykazuje jeszcze wiele niedogód, które koniecznie usunąć trzeba. Mowa ze końca w końcu przemysłowcom, aby obwarsztatów zakładali małe handelki pokrewne przemisłowi ich przedmiotów, to bowiem przy dóbrem prowadzeniu zawsze się opłacają.

Teraz udzielił p. Przewodniczący głosu, po raz pierwszy na takim Zjeździe, jednej z par obcych, pani J. Jędrzejak. Jako żona przemysłowca dziękuję pani J. przedewszystkiem Zarządowi, który kobiety dopuszcza do głosu. Zawsze jednak następnie wykazuje, ile to kobiety do poznania przemysłu naszego przyczyniły się mądrym. One to wychowują pokolenie młode, wynoszą z domu na życie główną część mieszkańców i skarbków. Niechcie pamiętać o tym, że grosz ten pozostał u swoich, a wtedy wszyscy skrakniemy lepiej będzie.

Pan L. Kasprzak stawia zasadę: Powiem sobie, a Pan Bóg ci dopomoże. Głównym zadaniem naszym powinno być wychowanie młodzieży. Dzisiaj młodzież rzemieślnicza ani co innego dobrze ani źleść nie umie. Obecnie też jest dzisiaj umiejętność sprzedawania wyrobów. Mistrz krawca siedzi przeciwko tym z pośród obywateli ziemięskiego, którzy z politycznych nieraz względów bojkotują własnego rodaka, gdy ten last wyraża zapatrzenie, nikt oni. Dalej zachęca do ścisłej rachunkowości. Nie należy zapominać, że pieniądze za towar otrzymany, to jeszcze nie jest zysk, gdyż większa część z tego odiobudza na surowiec itd. Tylko umiejętnie prowadzenie przedsiębiorstwa może zapewnić nam powodzenie.

Pan dyrektor Grossman zwolca zaproszenie pana Dymicha, jakoby bez kapitału gospodarstwo nie mógł dąć sobie rady, nie mógł dobić się lepszego bytu. Zdanie to byłoby słuszne, gdyby chodziło o wielki przemysł. Nasz jest dopiero w za odku. W tem położeniu największym kapitałem przemysłowów są: mienia działa i 10 zdrowych pałaców, chodzi o pracy przy odpowiednim wykształceniu i chowem i umiejętności oszczędzania. Przemysłowy nie powinny się skarzyć na to, że inni nie szanują, lecz starają się oto, aby mogli inni imponować, mianowicie inteligencją, dobrym bytem i fachowością. Wiedzy szacunek sami znajdzie. (Brawo).

Dr. Ulatowski z Gniezna zaleca postępuwać z duchem czasu, nie zrażać się temu, że szkoły przemysłowe i fachowe są u nas niewiele mniej niż w Niemczech. Starajmy się, aby nam i pod tym względem wymierzoną sprawiedliwość, ale go niej, uzyskać nie możemy, czarprzy wiedzą i doświadczeniem, jakim jest dla wielu mieszkańców gospodarka i rozwój fachowych chodów z szkół niemieckich. A niezety właśnie na niemiecki charakter służy jest dla wielu mieszkańców wygodnym powsaniem, którym zasłaniają niechęć do nauki.

P. Głowacki porusza raz jeszcze kwestię braku kapitału i wychowania młodzieży.

Ks. prob. i radzoś Laubitz: Dlatego — jaka się tu tyczyła, była tak wszelkoturna, tak wycoquująca, że rzeczywiście wszyska korysuła wydawała się tej sali. Wskazywano tu na wszelkie warunki i środki, które mogły podnieść nasz przemysł, mianowicie konieczność kształcenia fabchowego. Wszystko

konieczność kształcenia fachowego. Ważna strona, zapewne jedna z najważniejszych; są jednakże, że na samem wykształceniu fachowym umyślewanie poprzedzanie nie moźna, że po trudne starać się o należące wykształcenie charakteru przyszłych przemysłowodów. Na to polega przesyłka dola rzemieślnika, to pojęcie przeszłość. A na tem właśnie polu duży jest potrzeba. Pragnąc i w tem przyszłości w powiększeniu naszego, zaoferujemy tu przed kilkoma laty Towarzystwo młodzieży, terminatorów, których dziś około 150 członków. Towarzystwo pieknie się rozwija i biologicie wydaje owoce, niestety wyłącznie dzięki pracy duchowej. A przecież troska o tę młodzież to właściwie obowiązek pryncypałów! Tymczasem na zasadzie Towarzystwa pryncypałowie młodzieży wcale uczęszczają, nie utrzymują z nimi niziutkiego serdecznego stópki. Bez Boga dom się ostoi, bez umiejętności i moralności młodzież zmienia się. Gdy pryncypałów nia się nie opiekują, to poza pracą, pada czasem pokus rolańczych, czyna używa rokoszny życia za wezbrane, a własne środki nie starczą — dobiera się do siebie mistrza. Wielu pryncypałów ogromne sumy powodu ponoszą straty, wielu popadło na w ruinę. W wiekach średnich, gdy istniały chyby oraz prawdziwie patryarchalny stosunek między mistrzem a szlachetą, niesprawiedliwość

dusza młodych nie było tak wielkie. Dzisiaj głośno mówiący tej demoralizującej na kształt kroku, dla tego w innym sposobie osuwał nad iraką. Popierał ją w tej pracy, w tej i krytyce nad młodzieżą, a gdy tak czuwał nad młodzieżą — choćby przyszły na nas stokrotki kleski, nie zginiecie, i młodzież ta stała się zdobą nie tylko swego stanu ale i całego społeczeństwa!

Huczne brawo było najlepszą podziękową za tak piękne i z serca do serca płynące słowa. Treść całej dyskusji zresztą następnie przewodniczący w kilku trafnych zdaniach, nadających się w tem, że dom, rodzinę, państwo, obojętnictwo, kształcenie umysłu i serca, to głównie czynniki korzyśnego rozwoju naszego narodu. Z całego też serca dziękuję Państwu za te początkowe uwagi i wskazówki, które z pewnością posiewają przyszłość, jaką padą na urodzajną glebę, z ust doświadczonych.

O drugim referacie oraz o dyskusji, jaką rozpisała, rozpiszemy w następnym numerze.

Uczciwy głos.

Jednym jeszcze pismem centrem w Niemczech, które uczołyce zaparły się na sprawę polskiej i otwierają się swą obietnię dla głosu, dla rzeczywiście bezstronnych i sprawiedliwych, jest „Koszalin. Volksgesetz.“ Koneta Mieszeny to obietnia — pomimo, że ten sam organ, informowany stale falszywie o stonunkach głosujących z kół, grupującym się około jednego i dwudziestu tysięcy poznaniaków, którego na razie jeszcze nie wymieniamy, — aby nasze artykuły o stonunku Polaków do Centrum — kilku nawet lecz dziesiątkiem użagam, twierdząc, iż „pogrążkice do dederowania się Górn. Śląska od Centrum bezprecedensu“. Niedaleka już przyszłość powinna ten urozowy organ nadrenijski, jak niesunięte utrzymywano go z tej strony w błędzie. Pozostawiając to przekre rozocharowanie i przekre pożądaj, chętnie wyrażamy dziś uznanie dla jego bezstronnej i przytaczamy następujące jego trufne uwagi o stosunkach szkolnych w naszej diecezji. — Oto „Koszalin. Volksgesetz“ pisał okazjonalnych rozpraw w sejmie:

„Polskie dzieci szkolne, którym na skutek niu fakultetów i góry udziela się nauki religii w języku niemieckim, muszą być prawdziwi i geniuszami. Wyobraźmy sobie oto innego dziecka w podobnym położeniu; dziesięć do dwudziestu lat dzieci, między nimi także dzieci z rodzin uboższych. Oóż to będzie dziesięć polaków za winę, że udziela im się nauki religii w języku dla większości ich części zupełnie obyczajowej, mają być karane za to, co zawiązują powszechnie prasy polskie? Wyobraźmy sobie, że na jednym, (niemieckim), dziesiątym szkole wydziały nauki religii w obu językach, a my na to: w języku francuskim lub niemieckim. U gimnazjastów lub uerni szkół średnich ustanowiony taki eksperiment z powrotnością pedagogiczną! A coż inaczej niż do mojego, gdy chodzi o naukę dzieci średniego stopnia szkół ludowych? Nawet rok się wije, gdy go się nadepis — coż więc zwrócić się można narodowi, że za takie gnęcenie jego najświętszych uroku i praw nie chce dawać ręki, która go bije? Dowcipu ministra Kehlubeben przewidko ka. Jaździeckiemu były upuściły niesłosowne. Św. Paweł powiedział: „Ojcie, nie rozgoryczać swych dzieci, aby nie zatrącić zaufania“. Te słowa powinni dzisiaj pamiętać wszyscy rządzący. A tymczasem właśnie ministerstwo oświaty w Prusach wysłało się formalnie od lat wielu, aby drafnić i rozgorzyć chęci polskich podanych. Zadanie rządu stało się coraz bardziej wobec buntowniczych idealowoczesnych, a tu jakby się starano pomnożyć przeszko to zastępco nie uznanających żadnej powagi!“

Tak pisze uroczy dziedzic niemiecko-katolicki. Pismo, które tak się zaparły na nasze prawy, zrozumiałoby też należycie wszelkie potworne pobudki braku zaufania do Centrum, r. na etwentualne odcięcie się ludu polskiego na Śląsku od Centrum, gdyby go rozmyślnie niesumisne nie informowano fałszywie.

Poradnik prawnny.

Przedruk wiadomości i artykułów, czasopisów i gwaszka, bez podania źródła wstępny.

(*) Dla przestrog! Zona wiódzka w M., matka kobiety dziesiąt postrachując miłość, kupiła w sklepie od K. w Dąbie krowę i zaraz ją zabrala, pomimo, że zwrócił jej uwagę na to, iż w pierw wyrastała się powina pochodząca z krowy. K. przypomniał jej, iż jest ona bezognia, lessa było już zapożo, gdyż standart H. podał już bladą kobietę do kary. Postawiony wykroczenia przedruk nowo oznacza o kary bycia — skaszał ją, jak i budnika K. na czas wiele.

Przemysł, handel, rolnictwo i gospodarstwo domowe.

Walesmy pracę, naukę, zatrudnienie, oszczędniość — popierając się wzajemnie! Przedruk wiadomości i artykułów czasopisów i gwaszka, bez podania źródła wstępny.

(*) W Wielkopolsce założono rzeczywiście — mimo rozległych trudności i odstraszania ze stroju niemieckiego, polski Bank ludowy. Wiadomość tę, świadcząca, że polscy obywatele tamtejsi dobrze rosumiąc swoje położenie szanują założenie.

Kurs bezpłatny w sądownictwie owozowem odbywać się będzie w okresie od 8-go do 16-go marca b. r. w zakładzie Iby rolniczej w Krotoszynie pod kierowaniem p. inspektora Reisserta. W kurse mogą brać udział nie tylko sądowi w istniejących powiatowych i gminnych sądach owozowych, lecz także ogrodowi domini, gospodarczy, mieszkaniowy synonym gospodarczy, mający już przynajmniej 16 lat, oraz inni, szanujący się w Księstwie Poznańskim sądownictwie owozowem. Blokowy udział w kurse w dniu przysiągi ze sobą nożem do odziania drzew, nośce ogrodnicze, pitkę ogrodniczą, oraz żelazny klóček. O stoli i stanowisku wiatraków zamieści się stolica. W kurse w dniu miesiąca i stulecia się 2,50 d. i 3 m. doliczane. Zgadzają się na dni 25-go lutego do Iby rolniczej w Poznaniu, ul. Frydryckowska nr. 26 na I piętrze.

Ruch w Towarzystwach.

Towarzystwo Kupców i Młodzieży kupieckiej w Inowrocławiu.

W przeszłym sobotę dnia 26-go bm. odbyło się o godzinie 9-tej na bieżącej sali hotelu Bastiańskim Towarzystwa w siedzibie kółka, to jest wstęp mają tylko członkowie Towarzystwa i przekształceni goście.

Program wieczornego bardzo urozmaicony: przed spławem, deklamacją, monologiem, muzyką itd. będzie odyssey Henryka Sienkiewicza.

Punktualne przybycie nadarzyło się.

Skrumna ta wieczornica, z powodu niepowodzeniów czasów w miejscu kabaretu zimowej urszadki, w dniu zgromadziły wszystkich 800 członków wraz z ich rodzinami i znajomymi.

Zarząd Towarzystwa
Kupców i Młodzieży kupieckiej
w Inowrocławiu.

Towarzystwo Śpiewowe w Inowrocławiu. Działając o godzinie 9 odbyły się laskowa śpiewu wraz z parlantem w hotelu Bastia.

Uprząż się wszyscy Panów śpiewaków o przybycie. Góra pieśni! Zarząd.

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Inowrocławiu.

Dziś, w środę, dnia 23 stycznia ib., o godz. 9 wieczorem odbyły się w zwykłym lokalu posiedzenie zarządu i koncert, na który zaproszona Prezesa.

Na luty i marzec

kostystuje „Dziennik Kuj.“ na pocz. 84 fen. z odnoszeniem do domu 1,12 mk. Przedłużać przy mojej wszyskiej urzędu po z. wa, ora, list. w.

Wiadomości
miejskie, potoczne i sprawy bieżące.
INOWROCŁAW, dnia 23 stycznia 1901.
(Telefon Wydawnictwa „Dz. K.“ nr. 804.)

Uczymy dzieci po polsku!

Na pogorzelów w ul. św. Ducha złotyll: L Gr. 2 mk.

Na cystelnie ludowe: Moszyński, Brudzia, 7 mk.

Na budowę kościoła w Barcinie zebrane p. Kujawińska na weselu u p. Rafańskiego w Mamileu 21,80 mk.

Bóg zapłaci! X B. Matyjaszczyk.

Na czarną ospę zachorował podobno także jeden z urzędników miejskiej kasy głównej. Z powodu tego poddała się musiala wszyscy urzędnicy kasowej szpitalni. Także innych urzędników miejskich wezwano, aby podali się szpitalni. — Oszczędzono jednak podobno tego roboczka smarsznego. I w tym wypadku było przyjemnie niesłosowne — pijaństwo!

O spadek po śp. Hieronimie Kautzmu wyłoczili przed trzema lat, jak donosi jedno z pism poznańskich, proces katorzysta p. Walter Kautz z Warszawy, mianowicie o Kobylince, srebro i część kapitału. Sad I instancji odrzucił skargę, senat apelacyjny zasadził jednakże, coż spadek Kautzowi, a przedwojewo sąd rzeczy w Lipku wyrok trybunału zatwierdził. Nowy dziedzic Kobylince jest Połakiem.

Według informacji — jakie otrzymałem z właściwego źródła, wiadomość ta zgadza się z prawdą — jest jednako niedokładna. Panu Walterowi Kautzowi z Warszawy przyszła została jedynie ta część majątku, która była własnością Jana Gotlieba Kautza, ojca Hieronima Kautza. Co się zaś tyczy pozostałości po Hieronimie — reprezentującej również połańczą fortunę, do której zawiesie jeszcze pretensje ma rodzina Świtalskich, jako ro-

dzina matki Hieronima Kautza — uchwałą sąd przedłożył księgi kościelne parafii Bytom komisji rzeoznawczej, składającej się z pp. dyrektora cesarsko-royńskiego archiwum państwowego w Warszawie, dyrektora krół.-pruskiego archiwum w Poznaniu dr. Prümera, chemika sądowego dr. Jesericha z Berlina, oraz jako reprezentanta sądu radcy sądu nadzieleńskiego Grafa. Tych panów jeszco w tej sprawie nie przesłuchano, zatem sprawę Świtalskich rawesze jeszco pozostaje w zawieszeniu i wygrany przez p. Waltera Kautza prosto w nimieckim te sprawie nie przekazda. — Pan Walter Kautz — jak się dowiadujemy — uważa się za Polaka i słabo tylko włada językiem niemieckim.

— W sprawie bojkotu jeszyka polskiego na poczcie. Od pana dr. Brodnickiego z W. Koludy otrzymały dzisiaj pismo następujące:

„Dnia 19 b. m. wysłałem przekaz pocztowy o następującym adresie:

„W Ny Fr. Niedzielski — Firma J. Szymańska — Posen — Wiedeńska 7.“

Wszoraj odebrano list z Poznaniem z poczty (Postamt I), że przekazu tego adresatu wręczyć nie mogę, ponieważ wyrazy „Wny i Wiedeńska“ unsterdlich.

„Co nam wobec takich utrudnień czynić wypada? — Mówię, ż. zanim sprawia ta rozstrzygnie się przed parlamentem najlepiej postąpić według rady pana barona Chłapowskiego i na przesytkach pocztowych opuszczać wszelkie tytuły a pisać t. lko nizwisko same i miejsce zamieszkania adresata.

„O dojście, wysłałem dzisiaj zaświadczenie do sekretarza stanu w Podbielskiego, którego t. t. ed. ponizej. Wątpię jednakże, by zaświadczenie to osiągnęło jakikolwiek skutek. Cież bowiem spodziewać się można od narodu, który nie uznaje prawa do życia innych szczegółów?

„Zaświadczenie brzmi:

„An seine Exellenz
den Staatssekretär von Podbielski
Berlin.“

Am 19. Januar er. sandte ich vor Amsee eine Postanweisung nach Posen mit folgendem Adressen:

„Wny Fr. Niedzielski — Firma J. Szymańska Posen — Wiedeńska 7.“

Gestern erhielt ich von dem Postamt Posen I die Nachricht, dass obige Postanweisung unbestellbar ist, da die Bezeichnungen: „Wny und Wiedeńska“ unverständlich wären. Für diese Nachricht verlangt das Postamt Posen I 30 Pt. Bestellgebühr. Da die Firma J. Szymańska in Posen eigentl. bestellt ist, so war es nicht unmögl. über die genauere Adresse d. h. die Straße Eindringung in Albrechtshof oder von der Polizei einzusehen. — Das Postamt Posen I hat die Postanweisung — trotz genauer Kenntnis der Adresse — einfach deshalb unbestellt gelassen, weil die Straße in polnischer Sprache bestimmt war. Ich kann dies nur als Unkenntlichkeit bestimmen und legt deswegen bei Eurer Exellenz hiermit Beschwerde ein.“

„Jakieś. Stan zdrowia proboszcza naszego, ks. dr. Warmińskiego jest zawsze jeszco bardziej niepomyślny, a nawet grzmary. — Oszczędzono na probostwie bestoszni kradzież. Zdzielił ją dziedzic zarządu dawnej opałowej. Sprawów tej kradzieży jeszco nie wykryto.

„Barom. Test amatorski odcgra grono tutejszej młodzieży dala 3 integrę br. Odgrasz kostany sztoski: Zięgle dla parady: i Janek z god. Ojczyzny dochód na budowę kościoła.

„Miesiąc. W niedzielę przebiegał pochód robotnika Walentego Dolata z Fabianowa. Kiedy podlegał rajdowi dworskim, wyszedł Dolata z wagonem 4 tej klasy i mimo przesirów świdnickich dworu usiłował roszkości z pochodu, będącego w biegły. Podleg pochodu roszkością, Dolata dostał się pod koła, które odciągnęły mu lewą rękę i poślaskiły mu pierś i głowę.

„Chojnice. Wiadomość podana przez pisma typowskie, jakoby morderca Winters był pewien nauczyciel, okazywa się jako wymyśl tendencjonalny w celu odwrożenia uwagi władz od właściwego śledztwa. Władze sądowe przesądów owemu nauczycielowi nie skazały, bo było wiadomo, iż w dniu morderstwa był gdziadkami. Bawi on obecnie w Szczecinie u krewnowych żony i przeciwnie oskarżoną swoim obyczajem zakroczymy.

„Olsztyń. Wkrótce po zbrodni proboszcza naszego, ks. dr. W. Niedzielskiego jest zawsze jeszco bardziej niepomyślny, a nawet grzmary. — Oszczędzono na probostwie bestoszni kradzież. Zdzielił ją dziedzic zarządu dawnej opałowej. Sprawów tej kradzieży jeszco nie wykryto.

„Zarzeczyli Szopepanika. Przemyśl. (Tel.). Wesołej odbyły się w zarządzia Jana Szopepanika, odbywającym służbę wojskową, z pańską Wandą Dzikowską, odrębnego prasy ykskiego lekarza i fizyka powiatowego. W obrzeżach Szopepanika wszyscy dziedzic krewnowi pp. Dzikowskich i Szopepanika, oraz kilku jego przyjaciół, przybyły z Wiednia. Podczas uroczystości wzniosły toast szopepani, radca Lenkiewicz. — Szopepanik w tych dniach my byliby zwinieni od siedmiu wojskowych, poczynając wyjazdem niezwykłym po Warszawę i Łódź, gdzie powstaje towarzystwo skocjalne dla jego wynaiosków. eważny, jakim jest w dostać się do Ameryki dla przedstawienia swoich wyniosków.

W kopalni Florentyna pod Bydgoszczą za 8 sztukę wyciągnięto wiekowy skąpiony gips z górników.

W kopalni węgla w Jeleniewie pod Ortem w Rosy wybuchł wóz. Z 120 górników, pracujących w kopalni, uciekło 23.

W Widminach na Litwie praktyk powiesili się 14 latnia dziewczynka, córka krawca — z tej przyczyny do matki nie chodziło już kupić — nowego baretu fajnego! Znak czasu!

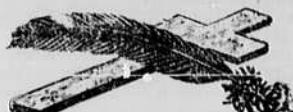
W Belgardzie w Sobilli uratowano (nigdy zbrodzie) Mariusza, który w przedziwniku r. z. samodzielnie dał dwie rodzinny, skoczące z 10 osób.

— Kalendara. Junio, w czwartek, dnia 24-go stycznia, Tymoteusza b. — w kalendarzu świętońskim Chwaleboga.

Wschód słońca o godz. 7 mln. 57 — wschód o godz. 4 min. 28.

Ostatnie wiadomości.

Londyn, dnia 22 stycznia wieczorem. Krótko po wpół do szóstej wieczorem we wtorek królowa Wiktorja wyznała ducha.

Sp. Franciszek Drweski

zakończył swoje życie dzisiaj o godz. 7 wieczernego, opatrzony sw. Sakramentami. Po grzeb odbydu się w sobotę o godz. 10 przed południem, z domu żałoby (265

Ciężko strąpiona

żona z dziećmi.

Inowrocław, 23. 1. 1901.

WALNE ZEBRANIE

podpisanej 8 dň.

odbędzie się dnia 7-go lutego 1901 r. o godzinie 4-giej po południu w lokalu p. Górnego w Baranowie.

Porządek obrad:

- Przedłożenie sprawozdania kasowego za rok 1900.
- Uchwała o do podziału synku, przysięga bilszan i indywidualne pokwiatowania Zarządu i Rządu Naukowego.
- Wybór trzech członków Rady Nadzorczej.
- Wyloski bez uchwał.

Barcin, dnia 22 stycznia 1901.

Bank ludowy E. G. m. unb. H.
RADA NADZORCZA.
Stanisław Goliwa, prezes.

Handelskammer für den Regierungsbezirk
Bromberg.

XXII Plenarsitzung

Freitag, den 25. Januar 1901, Nachm. 4 Uhr
im Sitzungssaal der Handelskammer,
Bromberg, Neuer Markt 8.

TAGEORDNUNG:

- Geschäftliches. — Sekretariatsbericht.
- Abschluß der Jahresrechnung für 1899/1900.
- Bericht über die Verhandlungen des Handelsrates.
- Die Kanalverlängerung und Änderung der Verkehrsabgaben auf den Märkischen Wasserstraßen.
- Besteuierung des Saccharins. (253)
- Anträge auf Änderungen der Zollsätze:
 - Gerste und Mais,
 - Salt.
- Wahl des Präsidiums für 1901. (§ 32 der Ges.)

Wykłady naukowe dla urzędników gospod.

odbędą się w dniach 29., 30. i 31. stycznia 1901 r., tj. we wtorek, środę i czwartek na wiejskiej sali (starej) w Ba-

zarze w Poznaniu, wjedle od ul. Nowej. (205)

Za nadesaniem 3 maja, wyciągu do ręce sekretarza Zarządu W. Pana Kutscherskiego w Poznaniu, ul. Półwiejska nr. 5, I; przesyła się dwudziesta pięć karteczek w dołączonym planem wykładów. Połączanu na najwoźniejsze zgłoszenia, aby nie wykupywać kart wiejskich dopiero w daleko wykładań.

Poznań w styczniu 1901 r.

Zarząd Centr. Tow. Gospod. w W. Ks. Pozn.

Das Kaixa damas

racy spróbował mydła mleczno-liliowego; takie sprawia i utrzymuje z powodu zawarcia boraków delikatną, piękna, przeszczytną i białą pleć. (151)

Do nabycia tylko w rynku nr. 2 gł. u F. Kurowskiego nast.

Za reklamy, inseraty itd. redakcyjne odpowiedzialności nie przyjmuje.

Ogłoszenia przyjmuję się tylko do 8-go stycznia; później już tylko do następnego.

Gospodarstwo, handel i przemysł.

Bydgoszem, 22 stycznia (Sprawozd. Isby handlowej): Przesunięcie, zdrowy towar, podległy jakob 145–151 ok. jednolity towar 000–000 mk. Złyto podległy jakob 125–133 m. Jęczmienni podległy jakob 125–132 mk. Dobry towar zdadowy 184–140 m. Gruszki do pasz 135–144 m, gruszki do gotowania 170–180 m. Owoc 1:8–18 mk.

Gdańsk, dnia 23 stycznia (8 godzina południa):

Ouktur surowy basis 88° Rendement transito fob. Hamburg incl. wózki.

Tendencja: spok. na styczeń

na luty-marzec

na kwiecień-maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień

na wrzesień

na październik

na listopad

na grudzień

na styczeń

na luty

na marzec

na kwiecień

na maj

na czerwiec

na lipiec

na sierpień